

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASIYA ÖNSÖZ	VII
ÖNSÖZ.....	IX
KISALTMALAR.....	XXIII
GİRİŞ.....	1

§ 1. YÖNETİM KURULUNUN OLUŞUMU VE SONA ERMESİ

A. Genel Olarak Yönetim Kurulu	3
B. Yönetim Kurulunun Seçimi, Üye Sayısı, Görev Süresi.....	7
I. Yönetim Kurulunun Seçimi	7
1. Kural	7
2. İstisnalar	10
a. Kamu Tüzel Kişilerinin Üye Ataması	10
b. Yönetim Kurulunun Geçici Üye Seçmesi	13
c. Sermaye Piyasası Kurulunca Atama	14
3. Kamu Tüzel Kişisinin veya Temsilcisinin Yönetim Kuruluna Seçilmesi	16
4. Yönetim Kurulu Üyesi Sıfatının Kazanılması.....	20
5. Yönetim Kurulunun Seçiminde Birikimli Oy	23
II. Yönetim Kurulunun Üye Sayısı	24
III. Görev Süresi.....	27
C. Yönetim Kuruluna Seçilecek Kimselerde Aranılan Şartlar	29
I. Vatandaşlık ve İkametgah	34
II. Tam Ehliyetli Olma	35
III. Mesleki Tecrübe	36
IV. Pay Sahibi Olma Şartı	37
V. Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyeliği.....	40

D. Belirli Grupların Yönetim Kurulunda Temsil Edilmesi.....	46
I. Mülga TTK'da Temsil Edilme Hakkı	46
II. OR Art. 709'a Göre Temsil Edilme Hakkı.....	49
III. TTK'da Temsil Edilme Hakkı.....	51
IV. Kamu Tüzel Kişilerine Ait Anonim Şirketlerde Temsil Edilme Hakkı.....	54
E. Yönetim Kurulu Üyelüğünün Sona Ermesi	56
I. Görev Süresinin Dolması	57
II. İstifa	58
III. Yönetim Kurulu Üyesinin Azli	60
1. Azle Yetkili Organ	60
a. Genel Kurul Tarafından Azil	60
b. Grup veya Azlık Yöneticisinin Azli	62
c. Tüzel Kişi Temsilcisinin Azli.....	63
d. İflasın Erteleme Halinde Mahkemece Kayyım Tayini.....	63
e. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na Devredilen İşletmelerde Azil Yetkisi	64
2. Yönetim Kurulu Üyesinin Azlinde Gündeme Bağlılık İlkesi	64
3. Azledilen Yönetim Kurulu Üyesinin Tazminat Talebi	65

§ 2. YÖNETİM KURULUNUN ORGANİZASYONU

A. Yönetim Kurulunun Organizasyonunda Çeşitli Sistemler	69
I. Monist Sistem " <i>Board System</i> "	69
II. Dualist Sistem	70
III. İsviçre'nin Karma Sistemi.....	72
IV. Avrupa Birliği'nde Societas Europaea İçin Teklif Edilen Sistemler	73
V. Türk Hukukunda Yönetim Kurulunun Yapısı	74
1. TTK'da Yönetim Kurulunun Yapısına İlişkin Öngörülen Sistem	74
2. 5411 s. Bank'na Göre Yönetim Kurulunun Yapısı	75

B. Anonim Şirketin Yürütmesi	78
I. Yönetim Kurulu Başkanı.....	78
1. Seçimi.....	78
2. Görev ve Yetkileri.....	79
3. Başkanın Azli.....	80
II. Başkan Yardımcıları	81
C. Yönetim ve Temsil Yetkilerinin Devri (Delegasyon).....	81
I. Terminoloji	81
II. Yönetim Yetkisinin Devri.....	83
1. Yetki Devrinin Koşulları	84
a. Esas Sözleşmede Hüküm Bulunması	84
b. İç Yönerge	85
c. Yönetim Kurulu Kararı	87
d. Devredilecek Görev ve Yetkinin Münhasır Nitelikte Olmaması	87
2. Yetki Devredilebilecek Kimseler.....	89
3. Yönetim Kurulunda Temsil Edilme Hakkının Yönetim Yetkisinin Devrine Etkisi.....	90
4. Delegasyon Halinde Karar Alma Yetkisinin Yönetim Kurulunun Onayına Tabi Kılınması	92
5. İdare Yetkisinin Devredilmesi Halinde Sorumluluk.....	93
a. Delegasyonun Sorumluluğu Sınırlayıcı ve Hafifletici Etkisi	95
b. Delegasyonun Sorumluların Çevresini Genişletici Etkisi	102
c. İspat Yükü	102
III. Temsil Yetkisinin Devri.....	106
1. Temsil Yetkisi Verilebilecek Kimseler.....	109
2. Temsil Yetkisinin Sınırı	110
a. Dış İlişkide Geçerli Sınırlamalar.....	114
b. İç İlişkide Geçerli Sınırlamalar	116
3. Temsil Yetkisinin Devri ve Sınırlandırılması Halinde Sorumluluk.....	117
4. Temsilcinin Tescil ve İlanı.....	118

5. Temsil Yetkisindeki Sınırlamaların Tesciline İlişkin Yeni Düzenleme: TTK md. 371 (7).....	118
a. Uygulama Alanı	119
aa. Temsil Yetkisini Sınırlayabilecek Organ.....	120
bb. Temsil Yetkisi Sınırlandırılabilir Kimseler	121
b. Temsil Yetkisini Sınırlayabilmenin Şartları	127
aa. İç Yönergede Düzenleme.....	127
bb. Ticaret Siciline Tescil ve İlan.....	128
c. TTK md. 371 (7)'ye İstinaden Temsil Yetkisinin Devri ve Sınırlandırılması Halinde Yönetim Kurulu Üyelerinin Müteselsil Sorumluluğu	129
d. Değerlendirme.....	131
IV. Komiteler ve Komisyonlar	132
V. Yönetim ve Temsil Yetkisi Devredilenlerle Anonim Şirket Arasındaki Hukuki İlişkinin Mahiyeti	133
VI. Delegasyon Yapılan Kimselerin Azli	134
VII. Delegasyon Yapılan Kimselerin Azli Halinde Tazminat Talebi	137

§ 3. YÖNETİM KURULUNUN DEVREDİLEMİYEN GÖREV VE YETKİLERİ

A. Genel Olarak	145
B. Devredilemeyen Görev ve Yetkiler.....	147
I. Şirketin Üst Düzeyde Yönetimi ve Bunlarla İlgili Talimatların Verilmesi	147
II. Yönetim Teşkilatının Belirlenmesi.....	148
III. Muhasebe Finans Denetimi ve Finansal Planlamanın Oluşturulması	149
IV. Ticari Defterlerin Tutulması.....	149
V. Yıllık Faaliyet Raporu.....	150
VI. Genel Kurul Toplantılarının Hazırlanması ve Kararların İcrası	151
VII. Borca Batıklık Halinde Bildirim	152

VIII. Müdürlerin ve Aynı İşleve Sahip Kişiler ile İmza Yetkisini Haiz Bulunanların Atanmaları ve Görevden Alınmaları	152
1. Müdürlerin ve Aynı İşleve Sahip Kişiler ile İmza Yetkisini Haiz Bulunanların Atanması	152
2. Müdürlerin ve Aynı İşleve Sahip Kişiler ile İmza Yetkisini Haiz Bulunanların Azli	156
IX. Ticari Mümessiller ve Vekillerin Tayini ve Azli	157
1. Ticari Mümessillerin ve Vekillerin Tayini	157
2. Ticari Mümessillerin ve Ticari Vekillerin Azli	160
X. Üst Gözetim	161
C. Tek Kişilik Yönetim Kurulu - Devredilemez Görev ve Yetkileri	167

§ 4. YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN HAKLARI

A. Yönetim Kurulu Üyeleri Arasında Eşitlik ve Özel Statü	169
B. Şirketi İdare ve Temsil Hakkı	169
C. Bilgi Edinme ve İnceleme Hakkı	170
I. Genel Olarak	170
II. Yönetim Kurulu Toplantısı Dışında Bilgi Alma Hakkı	172
III. Yönetim Kurulu Toplantısı Esnasında Bilgi Alma Hakkı	174
IV. Bilgi Edinme Hakkının Sınırları	174
V. Bilgi Edinme Talebinin Reddi	175
D. Yönetim Kurulu Üyelerinin Mali Hakları	176

§ 5. YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

A. Şirketi İdare ve Temsil/Görevlerin Bizzat Yerine Getirme Yükümlülüğü	181
B. Eşit Davranma Yükümlülüğü	182
I. Eşit İşlem İlkesinin Muhatabı Olarak Yönetim Kurulu	182
II. Eşit Davranma Yükümlülüğünün Özen ve Bağlılık Yükümlülüğü ile İlişkisi	182

III. Eşit İşlem İlkesine Aykırı Yönetim Kurulu Kararlarının Akıbeti	184
C. Özen Yükümlülüğü	187
I. Genel Olarak	187
II. Özen Yükümlülüğünün Belirlenmesinde Tedbirli Yönetici ve Business Judgment Rule Kriteri	187
1. Tedbirli Yönetici	187
2. Business Judgment Rule	188
III. Özen Yükünün Objektifleştirilmesi	193
IV. Özen Yükümlülüğünün Başlangıcı	196
V. Özeni İspat Yükü	198
VI. Exkurs: Banka Yönetim Kurulu Üyelerinin Göstereceği Özenin Ölçüsü	201
D. Bağlılık/Sadakat Yükümlülüğü	203
I. Hükmün Niteliği ve Kapsamı	203
II. Bağlılık Yükümlülüğünün İhlalinin Hukuki Sonuçları	207
E. Menfaat Çatışmasından Kaçınma Yükümlülüğü	208
I. Hukuki Niteliği ve Kapsamı	208
II. Yasağa Aykırılığın Hukuki Sonuçları	211
F. Yönetim Kurulu Üyesinin Şirketle İşlem Yapma Yasağı	212
I. Genel Olarak	212
II. Alman ve İsviçre Hukuklarında İşlem Yasağının Düzenlenişi	213
III. TTK md. 395 (1)'e Göre İşlem Yasağı	217
1. Yasağın Amacı ve Kapsamı	218
2. Yasağın İstisnaları	218
3. Yasağın Konu Bakımından Kapsamı	220
4. Yasağın Kişi Bakımından Kapsamı	221
5. Yasağı Kaldırmaya ve İşlemin Akıbetine Karar Vermeye Yetkili Organ	224
6. Yasağın Kaldırılmasının Sorumluluk Davasına Etkisi	230
7. Yasağa Aykırı Davranışın Hukuki Sonuçları	233
G. Şirkete Borçlanma Yasağı	233
I. Yasağın Niteliği ve Kapsamı	233
II. Yasağa Aykırılığın Hukuki Sonuçları	234

III. Değerlendirme.....	238
H. Rekabet Yasağı.....	238
I. Rekabet Yasağının Niteliği ve Kapsamı.....	239
II. Yasağın Kaldırılması	241
III. Yasağa Aykırı Davranışın Hukuki Sonuçları.....	242

§ 6. YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SİGORTALANMASI (s. 245)

§ 7. YÖNETİM KURULU TOPLANTILARI VE KARAR ALINMASI

A. Yönetim Kurulu Toplantıları	247
B. Toplantıya Çağrı.....	247
C. Toplantı ve Karar Yetersayıları	250
I. Toplantı Yetersayısı “ <i>Präsenzquorum</i> ”	251
II. Karar Yetersayısı “ <i>Beschlussquorum</i> ”	252
III. Oy Kullanımı.....	253
D. Önerinin İmzalanması Yoluyla Karar Alınması.....	254
E. Elektronik Ortamda Gerçekleştirilecek Yönetim Kurulu Toplantıları.....	255

§ 8. YÖNETİM KURULU KARARLARININ BUTLANI VE İPTALİ

A. Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı	259
B. Yönetim Kurulu Kararlarının İptali.....	263
I. Genel Olarak	263
II. İptal Davasının Koşulları	267
1. Kayıtlı Sermaye Sistemine Tabi Şirketlerde Açılacak İptal Davası	267
2. TTK md. 192’ye İstinaden Açılacak İptal Davası	268

§ 9. SORUMLULUK

A. Genel Olarak Sorumluluk	269
B. Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğunun	
Fiili ve Hukuki Açından Çeşitli Fonksiyonları	272
I. Denkleştirici Fonksiyon	272
II. Sermayeyi Koruma Fonksiyonu.....	273
III. Kişiyi Koruma Fonksiyonu	274
IV. Önleyici Fonksiyon	275
V. Garanti Fonksiyonu.....	275
VI. Değerlendirme.....	276
C. Yönetim Kurulu Üyeleri ile Şirket Arasındaki	
İlişkinin Hukuki Mahiyeti.....	276
I. Genel Olarak	276
II. Yönetim Kurulu Üyelerinin Ortaklığa Karşı Sorumluluğunun	
Mahiyeti - Sözleşmesel Sorumluluk	277
1. Vekâlet Akdi Görüşü.....	279
2. Hizmet Akdi Görüşü.....	280
3. Nevi Şahsına Münhasır Akit Görüşü.....	282
4. Şirketler ve Borçlar Hukukuna İlişkin Unsurları Birlikte	
Barındıran Sözleşme Görüşü.....	283
5. Değerlendirme	284
III. Yönetim Kurulu Üyelerinin Ortaklar ve Alacaklılara Karşı	
Sorumluluğunun Hukuki Mahiyeti	291
D. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğunun Şartları.....	292
I. Zarar	293
1. Sorumluluğun Ön Şartı Olarak Zarar	293
2. Doğrudan Zarar- Dolayısıyla Zarar	295
a. Doğrudan Zarar	295
b. Dolayısıyla Zarar.....	297
3. Zararın İspatlanması ve Hesaplanması.....	301
II. Kanuna veya Esas Sözleşmeye Aykırılık	303
III. İlliyet Bağı.....	306
1. Sorumluluğun Şartı Olarak İlliyet Bağı.....	306
2. İlliyet Bağının Kesilmesi.....	309

IV. Kusur.....	310
1. Kavram	310
2. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğunun Kusur Sorumluluğu Olması.....	312
3. Objektifleştirilmiş kusur	313
4. Kusurun İspatı	319
5. Zaman Yetersizliği, Hastalık, Toplantıya Katılmama, Çekimser Oy Kullanma veya Sessiz Kalma Durumunda Yönetim Kurulu Üyesinin Sorumluluğu	321
6. Yönetim Kurulunda Yer Alan Saman Adamların Sorumluluğu	325
E. Yönetim Kurulu Üyeleri Aleyhine Açılacak Sorumluluk Davasında Aktif Husumet	329
I. Şirketin İflası Dışında Dava Açabilecek Kimseler.....	330
1. Şirketin İflası Dışında Doğrudan Zarara İstinaden Dava Açabilecek Kimseler	330
a. Şirket	331
b. Ortaklar ve Alacaklılar	335
2. Şirketin İflası Dışında Dolayısıyla Zarara İstinaden Dava Açabilecek Kimseler.....	338
II. Şirketin İflası Halinde Dava Açabilecek Kimseler.....	341
1. Şirketin İflası Halinde Doğrudan Zarara İstinaden Dava Açabilecek Kimseler	343
2. Şirketin İflası Halinde Dolayısıyla Zarara İstinaden Dava Açabilecek Kimseler	346
F. Pasif Dava Ehliyeti – Sorumluların Çerçevesinin Belirlenmesinde Organ Kavramı.....	349
I. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğuna Tabi Kimseler	349
II. Organ Kavramı.....	351
1. Şekli-Fiili Organ Ayrımı	352
a. Şekli Organlar	355
b. Fiili Organlar	356
2. Organ-Yardımcı Şahıs	361
3. Müdürlerin Organ Sıfatı	363
III. Değerlendirme.....	365

G. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğunda	
Çeşitli Sistemler	368
I. Müteselsil Sorumluluk	368
II. Şahsi İflas	371
III. Farklılaştırılmış Teselsül	372
IV. Farklılaştırılmış Teselsül Prensibinin Özellikleri	374
1. Bireysel İndirim Sebeplerinin Dış İlişkide İleri Sürülebilmesi	375
a. Dış İlişkide Bireysel İndirim Sebeplerinin İleri Sürülemeyeceğine İlişkin Görüşler	375
b. Dış İlişkide Bireysel İndirim Sebeplerinin İleri Sürülebileceğine İlişkin Görüşler	376
c. İsviçre Federal Mahkemesi'nin Tutumu	377
2. Farklılaştırılmış Teselsülde Sorumluluğun Kapsamı	379
3. Farklılaştırılmış Teselsülde İndirim Sebepleri	383
4. Farklılaştırılmış Teselsülde Dış İlişki	385
5. Farklılaştırılmış Teselsülde İç İlişki	387
V. Türk Ticaret Kanununa Göre Farklılaştırılmış Teselsül ve Rücu İlişkisi	388
1. Kanuni Düzenleme	388
2. TTK'ya Göre Farklılaştırılmış Teselsülde Zarar Kavramı	389
a. Aynı Zarar-Birlikte Verilen Zarar	389
b. Tek Başına Verilen Zarar – Aynı Zarar	391
c. Aynı Zarar-Zararın Tamamı	393
3. Rücu İlişkisi	394
VI. TTK'daki Farklılaştırılmış Teselsül ve Sorumluluk Düzenlemesinin Değerlendirilmesi	395
H. TTK'da Yönetim Kurulu Üyesi Tüzel Kişinin Sorumluluğu	403
I. Kamu Tüzel Kişilerinin Yönetim Kurulundaki Temsilcilerinin Sorumluluğu	405
J. Yönetim Kurulu Üyelerinin Fiillerinden Tüzel Kişinin Sorumluluğu	408
K. Yönetim Kurulu Üyelerinin Diğer Sorumluluk Halleri	411
I. Kuruluş İşlemlerinin Denetlenmesinden Doğan Sorumluluk	411
II. Diğer Sorumluluk Halleri	412

§ 10. TAZMİNAT TALEPLERİNİN VE DAVA HAKKININ SONA ERME HALLERİ

A. İbra	413
I. Genel Olarak	413
II. TTK'nın İbra Düzenlemesi	414
1. İbranın Hukuki Niteliği	415
2. İbranın Kapsamı	418
a. İbranın Kişisel Kapsamı	418
b. İbranın Maddi Kapsamı	419
aa. Genel İbranın Kapsamı	427
bb. Açık İbranın Kapsamı	427
III. İbra Kararının İptal Edilebilirliği ve Geçersizliği	428
1. İptal Edilebilirlik	428
2. Geçersizlik	429
3. Genel Kurulun İbra Kararını Geri Alabilip Alamayacağı Meselesi	431
IV. İbra Kararının Hukuki Sorumluluk Davalarına Etkisi	434
1. Ortaklığın Dava Hakkına Etkisi	434
2. Ortakların Dava Hakkına Etkisi	435
3. Alacaklıların Dava Hakkına Etkisi	436
V. Tüzel Kişi Temsilcinin/Tüzel Kişinin İbrası	437
VI. Tek Kişilik Yönetim Kurulunda İbra	439
VII. Kapalı Şirketlerde İbra	440
VIII. Exkurs: Denetçilerin Finansal Tablolara İlişkin Olumsuz Görüşü ve İbraya Etkisi	442
B. Zarar Görenin Rızası	443
C. Sulh	450
I. Genel Olarak	450
II. Sulh Sözleşmesinin Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğuna Etkileri	452
III. Sulh Sözleşmesinin Ortakların Dava Haklarına Etkisi	453
IV. Sulh Sözleşmesinin Alacaklıların Dava Haklarına Etkisi	455
D. Zamaşımı	456

I. İki Yıllık Zamanaşımı	457
1. Zararın Öğrenilmesi.....	457
2. Sorumluların Öğrenilmesi	458
3. Zararın ve Sorumluların Zarar Gören Tüzel Kişinin Yetkili Organlarınca Öğrenilmesi.....	459
II. Beş Yıllık Zamanaşımı.....	460
III. Ceza Zamanaşımı	460
IV. Ortaklar ve Alacaklılar Bakımından Zamanaşımının Başlangıcı.....	461
V. Zamanaşımı Sürelerinin Değerlendirilmesi	463
KAYNAKÇA.....	465
KAVRAM İNDEKSİ.....	497